

קול קורא: ויקיפדיה - מחקר עם ערך

מועד הגשה נדחה ל-30.11.24.

עמותת ויקימדיה ישראל וקרן המחקר ע"ש דרור לין ז"ל, פונות בזאת לקבלת הצעות למחקר בין-תחומי בהיבטים החברתיים, התרבותיים, המדעיים, הטכנולוגיים, המשפטיים והחינוכיים של ויקיפדיה, כמאגר ידע עולמי וכתופעה דיגיטלית.

א. מבוא

על דרור לין ז"ל

עורך דין במקצועו, מראשי וראשוני העורכים בוויקיפדיה העברית, היה דמות מוכרת ומוערכת בקהילת ויקיפדיה, ותרם רבות להצלחתה של האנציקלופדיה המקוונת הן כעורך והן כבעל תפקידים רבים נוספים בקהילה. היה ממייסדי עמותת ויקימדיה ישראל וחבר הוועד המנהל.

דרור הצטרף לוויקיפדיה העברית עוד בראשיתה, בשנת 2004. לאורך כמעט 20 שנה, כתב יותר מ-8,700 ערכים, הקים עשרות פורטלים והעלה למעלה מ-37,000 תמונות. הוא הרבה להעביר הרצאות, ולייצר שיתוף פעולה בין עמותת ויקימדיה ישראל לבין ארגונים שונים. הוא אף יזם והוביל מיזמים רבים, בהם מיזם "אלף מילים", מיזם "ויקיפדיה אוהבת אתרי מורשת", מיזם "ציטוט יומי" ומיזם "תמונות מומלצות".

דרור היה פעיל מרכזי גם בקהילת ויקימדיה העולמית. היה שותף בצוות התוכן של ועידת המתנדבים השנתי, ויקימניה, סייע בארגון הוועידה הבינלאומית שהתקיימה בחיפה בשנת 2011, ואף נבחר על ידי מייסד ויקיפדיה, ג'ימי ויילס, לחתן "פרס ויקימדיה למפעל חיים" לשנת 2022. הוא נפטר בשנת 2023 לאחר מאבק ארוך במחלה קשה.

דרור בחר להקדיש את חייו לקידום הידע והנגשתו לציבור. הוא האמין כי מיזמי ויקימדיה הם "דרך טובה לשנות את העולם" ולכן בחר להקים קרן מחקר אקדמי. מחקרים אלה חושפים את האופן שבו ויקיפדיה עובדת. דרור טען שאם נוכל להבין את המנגנונים המאפשרים את קיומה של ויקיפדיה והצלחתה באמצעות כלים אקדמיים, נוכל ליישם בכל תחומי החיים, ובכך לייצר עולם טוב יותר.

דמיינו עולם שבו לכל אדם יש גישה חופשית למכלול הידע האנושי. זוהי המחויבות שלנו.

تخيّلوا عالمًا يملك فيه كلّ شخص حريّة المشاركة والمساهمة في كلّ أنواع المعرفة... هذا ما نفعله في ويكيميديا

www.wikimedia.org.il • office@wikimedia.org.il • 077-7515923

קול קורא: ויקיפדיה - מחקר עם ערך מועד ההגשה נדחה ל-30.11.2024

קרן המחקר ע"ש
ד"ר לין ז"ל

אודות ויקימדיה ישראל (ע"ר)

ויקימדיה ישראל הוקמה ב-2007 ופועלת בשיתוף פעולה עם קרן ויקימדיה העולמית לקידום ידע והשכלה בישראל. המיזם המוכר ביותר של תנועת ויקימדיה הוא ויקיפדיה, האנציקלופדיה החופשית הגדולה בעולם. קרן ויקימדיה העולמית מייצגת מעל 100,000 מתנדבים היוצרים תוכן חופשי בלמעלה מ-300 שפות במסגרת ויקיפדיה ומיזמי האחות שלה (ויקישיתוף, ויקינתונים, ויקימילון ועוד).

ערוצי הפעילות המרכזיים של ויקימדיה ישראל

- **אקדמיה והשכלה גבוהה:** שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים, אשר במסגרתם משולבת מטלה של כתיבת ערכים בוויקיפדיה במגוון רחב של קורסים ותחומי ידע. במסגרת קורסים אלה, הידע האקדמי והמדעי מונגש לחברה כולה מעל פלטפורמת ויקיפדיה, בתהליך המפוקח ומבוקר על ידי מרצים בעלי מומחיות אקדמית; ואילו ההשקעה הרבה הנדרשת מן הסטודנטים לצורך מילוי מטלות אקדמיות, מתורגמת לתוצר בעל ערך, המשרת את כלל החברה.
- **הכשרה והדרכה של עורכים חדשים לוויקיפדיה העברית:** ביניהם אקדמאים, גמלאים, נשים, אנשים אוטיסטים ועוד. בוגרי הקורסים זוכים לליווי ולהדרכה באופן מתמשך, ועורכים מדי שנה מאות ערכים בוויקיפדיה. הבולטים שבהם זוכים להעצמה מיוחדת, ומוזמנים להפוך לחונכים של משתתפים חדשים בתוכנית, ולמשתתפים בצוות ההדרכה שלה.
- **מערכת החינוך, השכלה על-יסודית:** טיפוח השימוש הלימודי בתוכני ויקיפדיה במסגרת מערכת החינוך לקידום ויצירה של תוכן חופשי בתהליך התורם לפיתוח של מגוון יכולות, ובהן אוריינות טקסטואלית, אוריינות מידע ואוריינות דיגיטלית. במסגרת התוכנית, המורים לומדים להיעזר בוויקיפדיה לצרכים פדגוגיים, ומנחים את תלמידיהם בתהליכי איתור מקורות מידע מהימנים ואיכותיים, קריאה ביקורתית וכתיבה בפועל של ערך אנציקלופדי. התוכנית מוכרת בתור 30% מציון הבגרות במקצועות רבי מלל.
- **עידוד מוסדות תרבות, היסטוריה ומורשת (ארכיונים, מוזיאונים, ספריות וגלריות):** במטרה להעביר ידע לנחלת הכלל, תוכן חופשי ואיכותי ולשלבו בצורה אסטרטגית בכל מיזמי ויקימדיה ובכך להגדיל את החשיפה של אוצרות ישראליים אלו ברחבי העולם.

ב. מטרה

מטרת הקול הקורא היא לעודד מחקר בין-תחומי המתמקד בהיבטים החברתיים, התרבותיים, המדעיים, הטכנולוגיים, המשפטיים והחינוכיים של ויקיפדיה כמאגר ידע עולמי וכתופעה דיגיטלית.

דמיינו עולם שבו לכל אדם יש גישה חופשית למכלול הידע האנושי. זוהי המחויבות שלנו.

تخيّلوا عالمًا يملك فيه كلّ شخص حريّة المشاركة والمساهمة في كلّ أنواع المعرفة... هذا ما نفعله في ويكيميديا

www.wikimedia.org.il • office@wikimedia.org.il • 077-7515923

קול קורא: ויקיפדיה - מחקר עם ערך מועד ההגשה נדחה ל-30.11.2024

ג. נושאים ותחומי מיקוד

אנו מזמינים חוקרים וחוקרות מתחומי מדעי החברה, מדעי הרוח, מדעי הטבע, הנדסה, החינוך ותחומים נוספים, להגיש הצעות מחקר מקוריות וחדשניות הבוחנות את ההשפעות החברתיות, התרבותיות, הפסיכולוגיות, המדעיות והחינוכיות של ויקיפדיה.

הצעות לנושאים אפשריים למחקר:

- מחקרים בתחום הטכנולוגיה של ויקי ובכלל זה, השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות חדשות, כמו בינה מלאכותית ולמידת מכונה, על כתיבה וצריכה של ידע בוויקיפדיה.
- השימוש בוויקיפדיה ככלי חינוכי: היבטים פדגוגיים של כתיבה בוויקיפדיה ובחינת דפוסי השימוש בה בקרב מורים, מרצים, סטודנטים ותלמידים.
- ויקיפדיה ככלי טיפולי: היבטים תרפויטיים של כתיבה בוויקיפדיה.
- כתיבה בוויקיפדיה כאמצעי לפיתוח מיומנויות חיוניות להשכלה ולתעסוקה.
- השפעתה של ויקיפדיה כפלטפורמה לידע חופשי על ניעות (מוביליות) חברתית, פערים דיגיטליים ו/או תהליכי חשיבה וקבלת החלטות של משתמשים, ו/או היבטים משפטיים ו/או עמדות הציבור.
- ויקיפדיה כקהילה וכרשת חברתית.

יתקבלו הצעות בנושאים נוספים שאינם מוזכרים מעלה. המחקרים הנבחרים יקבלו תמיכה אקדמית וכלכלית מתאימה ויהוו חלק מהספרות המחקרית הבין-לאומית בתחום זה. המחקר יתרום לקהילת ויקיפדיה בארץ ובעולם ויוכל לשמש כמרכיב בקבלת החלטות אסטרטגיות של הקרן/העמותה. [כאן](#) ניתן למצוא מחקרים במימון הקרן העולמית, להשראה.

ד. תקציב*

הקרן תעניק תמיכות בסכום כולל של 40,000 ש"ח בשלושה מסלולים שונים.

- מסלול חוקר/ת בכיר/ה: 25,000 ש"ח
- מסלול דוקטורנט/ית: 10,000 ש"ח
- מסלול פרויקט מחקר לתואר שני: 5,000 ש"ח

*ויקימדיה ישראל לא תשלם תקורות, כך שהסכומים המצוינים לעיל נועדו אך ורק למחקר עצמו.

תהליך קבלת המענק:

- 50% בטקס חלוקת המענקים
- 20% לאחר מחצית מזמן המחקר המוצע כנגד הגשת דוח ביצוע והתקדמות
- 30% כנגד הגשת דוח סיכום המחקר

דמיינו עולם שבו לכל אדם יש גישה חופשית למכלול הידע האנושי. זוהי המחויבות שלנו.

تخيّلوا عالَمًا يملك فيه كلّ شخص حريّة المشاركة والمساهمة في كلّ أنواع المعرفة... هذا ما نفعله في ويكيميديا

www.wikimedia.org.il • office@wikimedia.org.il • 077-7515923

קול קורא: ויקיפדיה - מחקר עם ערך מועד ההגשה נדחה ל-30.11.2024

קרבן המחקר ע"ש
דרור לין ז"ל

ה. הנחיות ותנאי סף לכתיבת ההצעה

- יתקבלו הצעות של חוקרים וחוקרות ממכוני מחקר או ממוסד אקדמי מוכר בלבד.
- את ההצעות בהיקף כולל שלא יעלה על 1200 מילים, יש לכתוב בגופן 12 - David, רווח כפול.
- בהצעה יש לכלול את שאלת המחקר, שיטת המחקר, רקע תיאורטי מתאים, הסבר חשיבותו ותרומתו של המחקר, לוח זמנים לביצוע המחקר. כמו כן, יש לצרף רשימה ביבליוגרפית ראשונית (אינה נספרת בסך העמודים הכולל).
- יש לצרף קורות חיים עדכניים.
- במסלול סטודנט לתואר שני יש לצרף מכתב תמיכה ממוביל המחקר/מנחה/ראש קבוצה.
- בכל פירסום עתידי של המחקר הנתמך, יש לציין את תמיכתה של קרבן מחקר ע"ש דרור לין ואת ויקימדיה ישראל.

1. לוח זמנים

מועד הגשה: את ההצעות, על-פי תנאי הקול הקורא יש להגיש כקובץ מצורף למייל

main.office@wikimedia.org.il עד לתאריך 30.11.24

בשורת הנושא יש לכתוב "הצעה למחקר עם ערך".

מתן תשובות: הוועדה תשאף להחזיר תשובות עד 31.01.25

2. הרכב ועדת השיפוט

- **פרופ' שיזף רפאלי** - נשיא מכללת שנקר. מחלוצי האינטרנט בישראל, חוקר ומרצה בתחום מערכות מידע, תקשורת מתווכת מחשב, וניהול ידע ומידע.
- **ד"ר סיון לרר** - חוקרת ומרצה בקתדרה ללימודים בהאאיים באוניברסיטה העברית. מובילה מיזם "כתיבה ויקידמית" מאז 2016, במהלכו נכתבו למעלה מ-90 ערכים הקשורים לדת הבהאאית.
- **ד"ר אורי אמיתי** - היסטוריון, חוקר העת העתיקה, בדגש על מיתוס והיסטוריה ועל מפגשים בין-תרבותיים. עוסק למעלה מעשור בהוראה באמצעות כתיבה וויקיפדיה.
- **יהונתן ברקיהיים** - דוקטורנט במכון ויצמן למדע, כתב מדעי ומגיש מדע ברדיו, פעיל למען קהילת גמלאי האקדמיה, כותב ועורך בוויקיפדיה העברית בנושאי מדע ואקדמיה.
- **דריה קנטור** - מידענית וספרנית באוניברסיטה העברית בירושלים. עורכת פעילה וחברת הוועד המנהל של ויקימדיה ישראל.
- **מיכל ונדר שוורץ** - בעלת תואר שני במנהל עסקים ותואר שני ביעוץ חינוכי. מנכ"לית ויקימדיה ישראל.

דמיינו עולם שבו לכל אדם יש גישה חופשית למכלול הידע האנושי. זוהי המחויבות שלנו.

تخيّلوا عالَمًا يملك فيه كلّ شخص حريّة المشاركة والمساهمة في كلّ أنواع المعرفة... هذا ما نفعله في ويكيميديا

www.wikimedia.org.il • office@wikimedia.org.il • 077-7515923